
Methodologie van Elia voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit

---

22 December 2022

Inhoud

Overwegende hetgeen volgt:.....	3
TITEL 1 Inleiding.....	4
TITEL 2 Algemene bepalingen.....	4
Artikel 1. Doelstelling.....	4
Artikel 2. Definities en interpretaties	5
TITEL 3 Methodologie.....	5
Artikel 3. Dimensionering van de reservecapaciteit voor aFRR en mFRR	5
Artikel 4. Delen van reserves.....	5
Artikel 5. Niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen	7
Artikel 6. Balanceringscapaciteit.....	8
TITEL 4 Slotbepalingen	9
Artikel 7. Tijdsplanning voor de implementatie.....	9
Artikel 8. Taal	9

DE BELGISCHE TRANSMISSIESYSTEEMBEHEERDER,

Overwegende hetgeen volgt:

1. Artikel 213(1) van de Gedragscode (bepaald door CREG in beslissing B2409 van 20 oktober, 2022) stelt dat de transmissiesysteembeheerder, na openbare raadpleging, een voorstel (hierna 'LFC Means') ter goedkeuring indient, met de methode om voor elk van de balanceringsdiensten de balanceringscapaciteit te bepalen die binnen het LFC-blok van Elia moet worden gereserveerd;
2. De methodologie in het voorstel dient gebaseerd te zijn op een analyse van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit zoals vermeld in artikel 32(1) van Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancing (hierna 'EBGL').
3. De door Elia System Operator (hierna 'Elia') te reserveren balanceringscapaciteit voor FCR wordt bepaald door alle Transmissiesysteembeheerders (hierna 'TSB's) van de synchrone zone, in toepassing van de bepalingen van artikel 153 van de Europese SOGL-richtsnoeren, en wordt vermeld in de operationele overeenkomst voor de synchrone zone (hierna 'SAOA').
4. De in artikel 6(3)e vermelde LFCBOA definieert de methodologie om de noden te bepalen aan reservecapaciteit die geen FCR is. Deze wordt ontwikkeld door de transmissiesysteembeheerder van het LFC-blok in overeenstemming met artikel 119 van de SOGL. De LFCBOA wordt door Elia ter goedkeuring voorgelegd in overeenstemming met artikel 6(3)e en 119(2) van de SOGL.
5. Krachtens artikel 32(1) van de EBGL maakt elke TSB een analyse van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit, die erop gericht is de kosten die verband houden met de terbeschikkingstelling van reservecapaciteit tot een minimum te beperken. Deze analyse houdt rekening met de volgende opties voor de terbeschikkingstelling van reservecapaciteit:
  - a. de inkoop van balanceringscapaciteit in de regelzone en de uitwisseling van balanceringscapaciteit met naburige TSB's, voor zover van toepassing;
  - b. het delen van reserves, voor zover van toepassing;
  - c. het volume van niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen die naar verwachting beschikbaar zullen zijn, zowel in hun regelzone als op de Europese platforms, rekening houdende met de beschikbare zoneoverschrijdende capaciteit.
6. Elia heeft de belanghebbenden geraadpleegd over het ontwerpvoorstel overeenkomstig artikel 10 van de EBGL. Deze raadpleging heeft plaatsgevonden van 20 september 2022 tot 11 oktober 2022.

LEGT HET VOLGENDE VOORSTEL TER GOEDKEURING VOOR AAN DE CREG:

TITEL 1 Inleiding

1. Conform artikel 213(1) van de Gedragscode is dit document (hierna 'LFC Means') een voorstel dat Elia heeft ontwikkeld met betrekking tot de methodologie voor het bepalen van de volumes aan balanceringscapaciteit voor aFRR en mFRR binnen het LFC-blok van Elia. De bepaling van de volumes aan balanceringscapaciteit houdt rekening met het volume aan gedeelde reserve en niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen.
2. Voor zover mogelijk worden de volumes van de verschillende types balanceringsdiensten berekend en voorgesteld op basis van de bovenvermelde methodologie.

TITEL 2 Algemene bepalingen

Artikel 1. Doelstelling

1. Door de te reserveren balanceringscapaciteit te bepalen, draagt de LFC Means bij tot de algemene doelstellingen die in artikel 3 van de EBGL worden bepaald:
  - a. effectieve mededinging, non-discriminatie en transparantie op de balanceringsmarkten bevorderen;
  - b. de efficiëntie van balancering en van de Europese en nationale balanceringsmarkten verbeteren;
  - c. de balanceringsmarkten integreren en de mogelijkheden voor de uitwisseling van balanceringsdiensten bevorderen, en tegelijk bijdragen tot de operationele veiligheid;
  - d. bijdragen tot de efficiënte langetermijnexploitatie en -ontwikkeling van het elektriciteitstransmissiesysteem en de elektriciteitssector in de Unie, en tegelijk de efficiënte en consistente werking van day-aheadmarkten, intradaymarkten en balanceringsmarkten vergemakkelijken;
  - e. garanderen dat de inkoop van balanceringsdiensten eerlijk, objectief, transparant en marktgebaseerd is, dat er geen ongeoorloofde belemmeringen voor nieuwe marktdeelnemers worden gecreëerd, dat de liquiditeit van balanceringsmarkten wordt bevorderd en dat ongeoorloofde verstoringen op de interne markt voor elektriciteit worden voorkomen;
  - f. de deelname van vraagrespons vergemakkelijken, met inbegrip van aggregatiefaciliteiten en energieopslag, en er tegelijkertijd voor zorgen dat zij concurreren met andere balanceringsdiensten op een gelijk speelveld en, voor zover nodig, onafhankelijk optreden als ze één verbruikersinstallatie bedienen;
  - g. de deelname van hernieuwbare energiebronnen vergemakkelijken en bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstelling van de Europese Unie betreffende de doorbraak van hernieuwbare energiebronnen.

Artikel 2. Definities en interpretaties

1. De in deze LFC Means gebruikte termen hebben de betekenis van de definities in artikel 3 van de SOGL en artikel 2 van de EBGL.
2. Alle verwijzingen naar andere wetten worden expliciet vermeld. Alle artikelen zonder expliciete verwijzing naar andere wetten zijn artikelen van deze LFC Means.
3. 'mFRR Standard' wordt gedefinieerd als het mFRR-capaciteitsproduct dat wordt gekenmerkt door een onbeperkte activeringstijd en geen neutralisatietijd, zoals bepaald in de Voorwaarden voor de aanbieders van balanceringsdiensten voor Frequentieherstelreserves met manuele activering (mFRR), hierna 'T&C BSP mFRR'.
4. 'mFRR Flex' wordt gedefinieerd als het mFRR-capaciteitsproduct dat wordt gekenmerkt door een beperkte activeringstijd en een neutralisatietijd tussen twee opeenvolgende activeringen, zoals bepaald in de T&C BSP mFRR.

TITEL 3 Methodologie

Artikel 3. Dimensionering van de reservecapaciteit voor aFRR en mFRR

1. Elia bepaalt de waarde voor de noden aan positieve en negatieve reservecapaciteit voor aFRR en mFRR aan de hand van de methodologieën die in artikel 8 en 9 van de LFCBOA worden uiteengezet:
  - a. Elia bepaalt de positieve en negatieve aFRR noden op basis van de dimensioneringsmethodologie die in de recentste goedgekeurde versie van de LFCBOA wordt vermeld.
  - b. Elia bepaalt voor elk van de zes periodes van vier uur een waarde voor de positieve en een waarde voor negatieve mFRR noden op basis van de dynamische dimensioneringsmethodologie die in de recentste goedgekeurde versie van de LFCBOA wordt vermeld.

Artikel 4. Delen van reserves

1. Conform artikel 32(1) van de EBGL en artikel 10 van de LFCBOA houdt Elia in de dimensionering van haar balanceringscapaciteit rekening met het delen van reservecapaciteit met naburige TSB's. Dit heeft uitsluitend betrekking op overeenkomsten voor het delen van mFRR met andere TSB's, aangezien Elia geen overeenkomsten voor het delen van aFRR met andere TSB's heeft.
2. Elia beschikt over overeenkomsten voor het delen van mFRR met RTE, TENNET, AMPRION en NGESO, die het delen van mFRR met naburige TSB's faciliteren. Elk van deze overeenkomsten wordt verwacht in 2021 operationeel te zijn en zal een positieve en negatieve gedeelde capaciteit van 350 MW faciliteren.
3. Het maximale gedeelde volume voor positieve reserve op mFRR dat in aanmerking kan worden genomen wordt berekend volgens artikel 10(1) van de LFCBOA.

4. Het maximale gedeelde volume voor negatieve reserve op mFRR dat in de dimensionering in aanmerking kan worden genomen wordt berekend volgens artikel 10(2) van de LFCBOA.
5. Conform artikel 10(3) van de LFCBOA houdt Elia rekening met restricties op de operationele veiligheidslimieten en de vereisten voor de beschikbaarheid van de dienst voor het delen van mFRR:
  - a. deze reserves kunnen slechts worden geactiveerd in uitzonderlijke omstandigheden, zoals beschreven in de operationele overeenkomsten voor het delen van de mFRR-reserve om het evenwicht in het LFC-blok in stand te houden gedurende een beperkt aantal uren en op die manier een gedeelte van de mFRR-noden te dekken. Ze worden meestal geactiveerd nadat alle andere beschikbare balanceringsmiddelen (de niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen en de balanceringscapaciteit) gebruikt zijn.
  - b. Deze reserves zijn nooit gegarandeerd, aangezien de beschikbaarheid van grensoverschrijdende capaciteit niet verzekerd is en afhangt van de operationele beschikbaarheid van interconnectiecapaciteit aan de grenzen, de operationele veiligheidslimieten van het net (interne congestie in het net) en de beschikbaarheid van diensten voor het delen van reserves, zoals vermeld in de overeenkomsten met andere TSB's voor het delen van mFRR.
6. In overeenstemming met Artikel 4(5), rekening houdend met een 99e percentiel criterium voor het bepalen van de noden aan reservecapaciteit op basis van een waarschijnlijkheidsverdeling van de verwachte positieve en negatieve onevenwichten van het LFC-blok, zoals gespecificeerd in Artikel 8(2) van de LFCBOA, rekening houdend met een analyse van de historische beschikbaarheid van de resterende transmissiecapaciteit na de intraday-periode, en rekening houdend met de vereiste om de geplande activeringen te beperken aangezien de activering van de gedeelde reserves een uitzonderlijke maatregel moet blijven, bepaalt Elia:
  - a. de in de dimensionering opgenomen positieve gedeelde capaciteit vast op 250 MW;
  - b. de in de dimensionering opgenomen negatieve gedeelde capaciteit vast op 350 MW
7. Vanaf 1 november 2022 tot 31 maart 2023 kan Elia tijdelijk de bijdrage van de positieve gedeelde reservecapaciteit, inbegrepen in de dimensionering zoals gespecificeerd in Artikel 4(6), reduceren tot 0 MW wanneer het van het relevante regionale coördinatiecentrum een mededeling ontvangt van een "Critical Grid Situation" betreffende een probleem van bevoorradingszekerheid in één of meerdere landen waarmee Elia een overeenkomst voor het delen van reserves heeft:
  - a. Vanaf D-3, en tot aan de bekendmaking van de aan te kopen positieve balanceringscapaciteit overeenkomstig Artikel 6(5),
    - i. zal Elia zo snel als redelijkerwijs mogelijk de markt informeren (via Elia's inside information platform, Elia Group IIP) over de vermindering van de

bijdrage van de positieve gedeelde capaciteit tot 0 MW na ontvangst van de “Critical Grid Situation”;

- ii. kan Elia de informatie om de bijdrage van het positieve gedeelde capaciteit tot 0 MW te verminderen, actualiseren.
- b. Elia zal de vermindering van de bijdrage van de positieve gedeelde capaciteit tot 0 MW beperken tot één of meerdere CCTU's van dag D die betrekking hebben op de periodes die als risicovol worden beschouwd.
- c. Elia zal de ontvangen mededelingen van het regionaal coördinatiecentrum zo snel als redelijkerwijs mogelijk na het ontvangen van de “Critical Grid Situation” aan de CREG bezorgen.
- d. Elia zal uiterlijk één maand na 31 maart 2023 aan de CREG rapporteren over de beschikbaarheid van de gedeelde volumes met de buurlanden tijdens periodes die gerelateerd zijn aan een “Critical Grid Situation”.

Artikel 5. Niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen

1. Elia bepaalt het volume van de niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen die in aanmerking kunnen worden genomen om de vereiste reservecapaciteit in FRR te dekken op basis van een analyse van de historische beschikbaarheid van deze niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor aFRR en mFRR voor een periode van twee jaar (van 1 juli 2018 tot 30 juni 2020).
2. Elia beschikt momenteel niet over mechanismen voor de uitwisseling van niet-gecontracteerde energiebiedingen voor aFRR of mFRR op de Europese platformen.
3. Elia bepaalt de beschikbaarheid van alle niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor aFRR. Deze beschikbaarheid blijkt niet hoger te zijn dan 61% (incrementele biedingen) of 20% (decrementele biedingen) van de waargenomen kwartieren.
4. Elia bepaalt de beschikbaarheid van alle niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor mFRR. Elia zal niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor mFRR slechts in de dimensionering in rekening nemen indien het volume aan niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor mFRR samen met het volume aan gedeelde reserves voor mFRR volstaat om alle mFRR-noden te dekken.
5. De berekening van het beschikbare volume aan niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor mFRR wordt gebaseerd op de som van de verschillende types positieve en negatieve niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor elk kwartier van de in artikel 5(1) beoogde gegevens. Deze berekening:
  - a. omvat alle incrementele en decrementele biedingen van niet-gecontracteerde energiebiedingen op 'coördineerbare' thermische eenheden en 'bidladder':

- i. 'coördineerbaar' verwijst naar een kenmerk van een Leveringspunt DP_{SU} dat technisch in staat is om op verzoek van Elia zijn vermogensinjectie op het Elia-net binnen de 15 minuten te wijzigen;
    - ii. 'bidladder' verwijst naar niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen op leveringspunten zonder biedverplichtingen zoals vermeld in artikel 242 van de Gedragscode.
  - b. omvat alle biedingen van pompopslageenheden:
    - i. incrementele biedingen alleen tijdens de ochtend (04.00 – 08.00 uur) vanwege energiebeperkingen;
    - ii. decrementele biedingen behalve tijdens de ochtend (04.00 – 08.00 uur) vanwege energiebeperkingen.
  - c. omvat alle verwachte biedingen van windkracht in 2020, gebaseerd op de historische productienominaties en rekening houdend met de toenemende capaciteit tussen 2018-2020 en 2021.
6. De berekening van het beschikbare volume aan niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor mFRR wordt aangevuld met de beschikbare capaciteit voor het delen van FRR via de beschikbare interconnectiecapaciteit (ATC) na intraday voor dezelfde tijdspanne. Deze resterende interconnectiecapaciteit is beperkt tot:
  - a. de gedeelde capaciteit per grens zoals vermeld in artikel 4(2);
  - b. de positieve en negatieve gedeelde capaciteit zoals vermeld in artikel 4(6).

Uit de analyse van de beschikbaarheid van niet-gecontracteerde balanceringsenergie voor mFRR, aangevuld met de beschikbare gedeelde FRR capaciteit, blijkt dat:

- a. er geen significante positieve capaciteit beschikbaar is, bovenop de 250 MW positieve gedeelde capaciteit gespecificeerd in Artikel 4(6);
- b. er een aanzienlijke negatieve capaciteit van 800 MW tot 900 MW naar verwachting gedurende respectievelijk 95% tot 94% van de tijd beschikbaar zal zijn en dat dit beschikbaarheidsniveau naar verwachting verder zal stijgen.

Artikel 6. Balanceringscapaciteit

1. Zoals vermeld in artikel 4(1) beschikt Elia niet over gedeelde reserves voor aFRR. Zoals vermeld in artikel 5(2) zijn niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen voor aFRR niet voldoende beschikbaar om een deel van de vereiste reservecapaciteit voor aFRR te dekken. Bijgevolg wordt het volume aan aFRR balanceringscapaciteit bepaald als gelijk aan de waarde van de vereiste reservecapaciteit volgens artikel 3(1)a. Het aankoopproces en productievereisten worden gespecificeerd in de T&C BSP aFRR.
2. Elia zal de positieve reservecapaciteit voor mFRR (gespecificeerd in Artikel 3(1)b), rekening houdend met het delen van reserves en niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen zoals gespecificeerd in Artikel 4 en Artikel 5, dekken voor een volume aan mFRR balanceringscapaciteit gelijk aan de waarde van de vereiste

resterende reservecapaciteit. Het aankoopproces en de productievereisten worden vermeld in de T&C BSP mFRR.

3. Elia beschikt momenteel niet over mechanismen voor de uitwisseling van balanceringscapaciteit voor aFRR of mFRR met naburige TSB's.
4. Elia zal de positieve balanceringscapaciteit voor mFRR dekken met een capaciteit mFRR Standard die wordt bepaald door het minimum van een op 640 MW vastgelegde drempel en de vereiste mFRR-balanceringscapaciteit. Als de resterende vereiste positieve reservecapaciteit positief is, wordt ze aangekocht door middel van de producten mFRR Standard en mFRR Flex.
5. De aan te kopen positieve balanceringscapaciteit op mFRR wordt elke dag voor 07.00 uur voor elke periode van vier uur van de volgende dag gepubliceerd en in overeenstemming met artikel 213(2) van de Gedragscode gemeld bij de nationale reguleringsinstantie.
6. Elia zal geen negatieve mFRR-balanceringscapaciteit aankopen, aangezien de vereiste negatieve reservecapaciteit voor mFRR naar verwachting zal worden gedekt door de beschikbare reservedeling en de beschikbare niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen zoals vermeld in artikel 3, met een aanvaardbare waarschijnlijkheid.
7. Elia zal een jaarlijkse ex post analyse uitvoeren in het eerste kwartaal van elk jaar, op basis van historische gegevens van het vorige jaar, en zal nagaan of de positieve en negatieve FRR-noden voldoende door de beschikbare middelen worden gedekt. Met het oog op deze analyse zal Elia de resultaten van de positieve en negatieve FRR-noden op basis van de methodologie van de LFCBOA vergelijken met de beschikbare bronnen van aFRR (gecontracteerde aFRR-balanceringscapaciteit) en mFRR (niet-gecontracteerde balanceringsenergieaanbiedingen en delen van FRR-reserves).

TITEL 4 Slotbepalingen

Artikel 7. Tijdsplanning voor de implementatie

1. De LFC Means treedt in werking na goedkeuring door de nationale regelgevende instantie. De LFC Means treedt niet in werking voor 30 oktober 2022, de dag waarop de balanceringscapaciteit voor 1 november 2022 bepaald wordt..

Artikel 8. Taal

2. Dit document wordt in het Engels, het Nederlands en het Frans gepubliceerd. In geval van onenigheid over de interpretatie van de in de LFC MEANS voorgestelde methodologieën hebben de Franse en de Nederlandse versie voorrang op de Engelse versie.